

מסורת הש"ס

6) שנת סג' מ. מנחת מאי... 7) וס' ושכח טו: מו: כינה... 8) חוספתא דרביה ספרי... 9) מ"מ מ"ד (ד' ונתיבין... 10) (ס' ע"ב ח"ג) (א' כס"ה... לכת: ומיהו,

הגות הרב"ח

6) רשב"ם ד"ה והלכה... כ"ט וכו' כשמואל לקולא... כקולי דרב כיון קידוש... לא עבד אפי"ג דמחא... העשה כביש ליל... וימית חומרא מתקל... 7) תוס' ד"ה וכו' ויחנן... וכו' דמפרשית לעיל נ"ב... כמתי דב"ה לא יפחתו:

מוסף רש"י

כל מילי דמר. רבה כר... נחמני ושבח כ"ג. מתירין... מברך לבדו. העיל לית... מבעית יתן ללית תפס... וימנחתו (מח): תפס... טעמא דמחן דלטר ושבח... כ"ג. מבר לר. דתוסה... והלכה כר"ש... בגרידה. דלמר דבר... שאין מתכוין מותר אפי"ג... דקפיד מרן ויהי חוליה... דחריש או טוה. ומתכוין... דהלכה כר"ש כחלוטרי... כטילה הש"ס כר מתי... מלת, נקטינו נבי הדרי... (טו).

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קא

עין משפט
נר מצוה

1 א מ"י פירע מהלכת... שנת הלכה ט' סג' פסין... כט טור ש"ע ז"ח סתן... רמ"ט:
2 ב מ"י וסג' סג'... עוש"ע ז"ח סתן... רע"ג ספ"ג 6:
3 ג סג' ספ"ג (ב) [ו]:
4 ד מ"י פ"ח מהלכת... ז' ע"ג פ"ח י"ג סג'... ע"ג ט' טור ש"ע ז"ח... סתן ט' ספ"ג 6:
5 ה מ"י פ"ד מהלכת... חטובה הלכה ט' סג'... ע"ג ט' טור ש"ע ז"ח... סתן מ"ג ספ"ג 6:
6 ו' מ"י פ"ח מהלכת... שנת הלכה ט' סג'... לאין סג' ש"ע ז"ח... סתן ט"ג ספ"ג 6:

רבינו תנאל

אפי"ו יד קידוש לא יצאו... אלא צריך לקדש בביתו... ולברך נמי כבוד פיר... הנפן. ורב אומר שצ"א... ידי וחובתו בבית הכנסת... למה ליה לפהרו לקדשי... כביתו. ואמרין להוציא... בני ביתו. ושמואל סתור... שאין אדם יוצא בקידוש... לית בית הכנסת למה ליה... לקדש בביתו. ואמרין... לאפוקי אורחין דאבלי... כבנישואה. וקיימא לן בהא... כשמואל דאין קידוש אלא... במקום סעודה. פסור מינה... הני מילי בבית לבית. אבל... משה למנה בחד ביחא לא... ואסיקנא דשמואל אפי"ו... מאיצא לאיצרא הוא הדר... מקדש. ואף רב הונא סבר... אין קידוש אלא במקום... סעודה. דרב הונא קדיש... בעצ למיכל אתיקי שרגא... עילוה למאי לבי גננה... דרבה בר"ה. וקדיש ואפ"ל... ואף רב סבר אין קידוש... אלא במקום סעודה. דאמר... (רב הונא) [אבין] כי... הרינן כי בר היה מקדש... והוא אמר לן טעמו מדי... הכא דילמא ארואליותו... לאושפזיכו אתקערא לכו... שרגא ובקידושא דהבא... לא נפקיתו דאין קידוש... אלא במקום סעודה. איני... והאמר אביי כל מילי... דמי. דהוא ובה בר... נחמני רביה. עביד כרב. כר מהי חיל דעביד... כשמואל. מתיירן העצית... מברך לבנה. ותולין אותו... לבנה אחר. ומדליקין מר... לני. של חנוכה. והלכה כר... שמתין בגרידה. [הנפן]... גורר אדם משה כסא... וספסל ובלבד שלא ימכוין... לעשות תריץ. ואין עבד... בהא כשמואל. ואסיקנא... כחומריה דרב עביד כותיה... כקוליה לא עביד. והכא... מיקל הוא.

אף יד קידוש לא יצאו. דמתיז וקראת לשנת עוגה. כלומר במקום קריאת קידוש שם תפא עוגה: ולשמואל פ"ח פ"ד קדיש בני בנישואה. לר"ז לר"ך לקדושי בני בנישואה להוציא כל אומם שאין להם בני בית שלא יצטרכו לקדש בנישואה. וישתי ונגו בני בנישואה. וז"ל והא אמר"י צ"פ בני העיר (מגילה דף כח). כתי כנסיות אין אוכלין בהן ואין שומין בהן אפי"ג דאכילה ושמיה של מלוה מותר כדלמרי"ו בירושלמי שהיו אוכלים שם בקידוש המדש וגם עשוי ונהנין לשמות כוס הגדלה וצריח מילה מ"מ שאינה של מלוה ושינה אסור ואפי"ו כשל ככל אין אוכלין בהן דקאמר התם (ס' רבינא ורב אלא כר אהנה של הו רז"ס ליכנס בבית הכנסת מפני הגשמים אי לא משום דשמעתא בעיא לזוהא והא דקאמר התם כתי כנסות של ככל ועל מלא עשויי היינו לאמר שזכרנו שאין נוהגין בהן קדושה וי"ל ללא דוקא בני בנישואה אלא חדרים שהיו סמוכין לבית הכנסת קרי בני בנישואה ומשם היו שומעים הקידוש ולפי כה שפירשמי דממקום למקום כחד בית כשדעתו לאכול במקום אחר יש קידוש כו' אחי שפיר:

אבל במקום סעודה בחד ביחא. פ"י מהדר לביית או מביית לעליה כמו מאיצרא לאיצרא הוא הדר מפניה לפניה יש קידוש כי היכי דלא משבו שיעי מקום כסמין ולקמן גבי שיעי מקום דקאמר לא שנו אלא מביית לבית ומיהו"ו שני מקומות כחד בית קרי ליה מביית לבית ומיהו"ו י"ס דגרסי" הכא מפניה לפניה כו':

טעמינו פיר. נראה דהיינו טעמת לחם כדלמרינן צ"ג דשטועת (דף כג): כדלמרי אינשי יטעום מידי ואולי ואלולי ושתו ואם מועיל מיני תרגימא להשלים ג' סעודות שנת כמו כנסיה היינו דוקא כסעודה שלישית אבל כל כסעודת ערבית ושחרית שהם עיקר כבוד שנת: ובקידושא דהבא לא נפקיתו. ומה שלא היה מקפיד על סעודת שנת שלא לאכול בה לר"ז כדפי"ו בקונטרס היינו משום שיוכלו לעשות למחר שלם סעודות או שמה יוכלו לאכול במקום שיש שם נר ואין יין: בתירין סגור בגננה. וע"ג דשמואל אית ליה צ"פ התכלת (מנחת דף מה). כלי חפסא חייבין צליזית מודה אם אין צליזת לכל גנדי שפיר צליזת מגדל שמינעו ליתן כבוד שרואה לנגוד ותהא סגורה עליו: והר"ב בר"ש בגרידה. קשה מיפיק ליה משום דרבי יוחנן סבר כר"ש דפריך כמה דוכתי (שנה דף פ"א): והא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן טור חופף ומתפסס כו' אלמא ק"ל דדבר שאין מתכוין מותר י"ל שמה רבי יוחנן לא סבר לה כוומיה בגרידה לפי שקרוב לעשות מרחץ ודמי לפסקי רישיה: ור"ב יוחנן אפי"ו אף יד יין יצאו. ומיירי ששמו בבית הכנסת אפי"ג דלענין קידוש יאלו כשמיטה כדפי"ו לעיל (ס' לענין יין לא פטר אפי"ו שמה דהוי הפסק כדלמרי"ו צ"פ כי"ז מברכין (ג"ט דף ט).

גבי המוציא שאם הפסקו שצריך לחזור ולברך: ש"ג יין א"צ צ"ד. מיהו הטוב והמטיב לר"ך לברך כדלמרינן בהרואה (ש דף ט): ופי' רש"ס דדוקא היכא דמשבח מן הראשון וכן בהלכות גדולות וכן משמע בירושלמי דסוף כי"ז מברכין דקאמר אלא כר רב הונא אמר יין חדש ישן לר"ך לברך שיעי יין אין לר"ך לברך שיעי מקום לר"ך לברך היסק הדעת כמו שהוא שיעי מקום משמע שרואה לומר הכי פליגי עליה דקאמר דעל כל חבית וחבית מברך מה היה מברך ואמר רבי יצחק כשם רבי ברוך הטוב והמטיב משמע ככל ענין אפילו מטבא לנישא מיהו יש לדחות שהיה מברך לפי שלא היה מכירו אבל אם ידוע שהשי גרוע לא וגרלה דאפילו השי גרוע מברך דעל רבינו יימות הוא מברך ונבלד שלא יהיה האחרון רע יותר מדאי שאין יכולין לשמוחו אלא מרחוק ור"ך לברך הטוב והמטיב בין בשעת סעודה בין שלא בשעת סעודה ויחד אין לר"ך לברך אי ליכא אחרינא כהדיה כדמוכח בהרואה (שס) ודוקא ציין מברכין לפי שזיכלו כרמייהו כדמיהו של ישראל והטוב שלא הסריחו והמטיב שמינתו לקבירה [ועיין חוספתא ג"ט דף טו]:

קידוש אלא במקום סעודה. ואם קידש ולא סעד לא ילא יד קידוש: במקום למקום. מביית לעליה לא לר"ך לחזור ולקדש אם קידש שנת בבית והלך לאכול בעליה: דילמא מיטעקרא לנו שרגא. ולא תאכלו ואפי"ו אחס הולכים לישן בלא אכילה כקידושא דהכא לא נפקיתו ידי קידוש (ה"ס) דאין קידוש כו': כל מילי דמר. רבה: כחומרי דרב הוה עביד. כר מהני תלת דעביד לקולא כשמואל: כקולי דרב. כיון קידוש לא עביד: ה"ג ורבי יוחנן אמר אף יד יין נמי יאלו: אחד שיעי יין. שהביאו לו יין מחבית אחרת: פ"ח

רשב"ם

אף יד קידוש לא יאלו. כדפרשין טעמיה לקמיה אין קידוש אלא במקום סעודה דמתיז (ושפיה מה) וקראת לשנת עוגה במקום שאמה קורא לשנת כלומר קרייה דקידוש שם תהא עוגה ומדרש הוא. אי נמי סברא היא מדאיקבע קידוש על היין כדמתיא לקמן (דף ק). וזכרה על היין מסתמא על ידן שצבעת סעודה הוקבע דחשיב: אין קידוש אלא במקום סעודה. ואם קידש ולא סעד באותו מקום לא ילא יד קידוש: ה"מ. דאין קידוש אלא במקום סעודה אלא מביית לבית אבל במקום למקום מביית לעליה א"ל לחזור ולקדש: אפיטעקרא ליה שרגא. נפל הדר וככה קורס שאכל: לבי גננא דרבה בר"ה. בית חופת בנו שהיו שם גרות דולקין בבית המשחה: מר. רבה: כי הוה מקדש. ואינו רזין היינו ליפטר משם וליך לביתנו: דילמא מיטעקרא לנו שרגא. ולא תאכלו ואפי"ו אחס הולכים לישן בלא אכילה כקידוש דהכא לא נפקיתו ידי קידוש כו': כל מילי דמר. רבה: מתיירן מברך לבנה. מתיירן צליזת של עליה זו ויחנן אותם לעליה אחרת: מדליקין. מנר חנוכה לר אחרת של חנוכה וא"ל להלליק כנר אחרת שאינה של חנוכה: והלכה כר"ש בגרידה.

גורר אדם משה כקא וספסל כו' דדבר שאין מתכוין מותר. והי ג' מילי פגומא דרב ושמואל כמה מדליקין (שנה דף כג). וכולהו עביד רבה כשמואל דמיקל והכא אחאי עביד כשמואל להצריך קידוש במקום סעודה האולי וככל מילי עביד כרז בר מהני תלת. ומשני כחומרי דרב עביד בר מהני תלת דעביד כשמואל לקולא (ויבגון קידוש דקולי דרב לא עביד וע"ג דמתיא עירינן דף י): העשה כחומרי צ"ש כקוליהון וכחומריהון כו' הא ק"ל (ה"מ היכא דסמין אהדי כיון כמה חסרון כדכרה כו' ואמר שמואל וכן לטריפה דחומרא דהתם קולא הוא הכא וקולא דהתם חומרא הוא הכא. ומהכא שמעינן דהלכתא כשמואל דאין קידוש אלא במקום סעודה. והמקדש לאחרים חוץ מבייתו נראה בעיני שאין לר"ך לבעוד שם שאפילו לא סעד שם יאלו בני אומם הבית דלידיהו היי במקום סעודה: ה"ג ורבי יוחנן אמר אף יד יין נמי יאלו. שאין לר"ך לחזור ולברך על היין שמתוך הסעודה שהרי לא הסוה דעמו כליחאמו מברכה"ג שעדיין דעמו לאכול ולשמותו בביתו: אחד שיעי יין. שהביאו לו יין מחבית אחרת ויש לו טעם משונה או גרוע או משונה מן הראשון כדלמרי"ו בהרואה (ג"ט דף ט): אמר רב יוסף אמר רבי יוחנן אפי"ו שפאמרו שיעי יין אין לר"ך לברך אבל אומר הטוב והמטיב ושיעו יין היינו מחבית אחרת כדלמרינן בברכות ירושלמי כפרק כי"ז [ה"ס] על כל חבית וחבית שהיה פומח היה מברך עליה ומה היה מברך ואמר רבי יצחק כשם רבי אומר ברוך הטוב והמטיב: ואחד

דיין חדש ישן לר"ך לברך לפי שהישן טוב מן החדש אבל שיעי יין כסתם אין לר"ך לברך כיון שאין ידוע שהשי משונה מיהו עובדא דמבר הכי פליגי עליה דקאמר דעל כל חבית וחבית מברך מה היה מברך ואמר רבי יצחק כשם רבי ברוך הטוב והמטיב משמע ככל ענין אפילו מטבא לנישא מיהו יש לדחות שהיה מברך לפי שלא היה מכירו אבל אם ידוע שהשי גרוע לא וגרלה דאפילו השי גרוע מברך דעל רבינו יימות הוא מברך ונבלד שלא יהיה האחרון רע יותר מדאי שאין יכולין לשמוחו אלא מרחוק ור"ך לברך הטוב והמטיב בין בשעת סעודה בין שלא בשעת סעודה ויחד אין לר"ך לברך אי ליכא אחרינא כהדיה כדמוכח בהרואה (שס) ודוקא ציין מברכין לפי שזיכלו כרמייהו כדמיהו של ישראל והטוב שלא הסריחו והמטיב שמינתו לקבירה [ועיין חוספתא ג"ט דף טו]:

אלא